

PARIJS – BRUSSEL

Na Brussel–Wenen in 2007 is de tentoonstelling Parijs–Brussel de eerste van een reeks die het architecturale komen en gaan tussen de hoofdstad van België en haar Europese burens onderzoekt en die de vaak onverwachte rijkdom van de architecturale Frans–Belgische uitwisselingen in de 19^e en 20^e eeuw toont. Honderden originele documenten illustreren twee eeuwen van relaties en kruisbestuivingen tussen de twee hoofdsteden.

TWEE EEUWEN VAN ARCHITECTURALE AFFINITEIT

Architectuurmuseum – La Loge
Tentoonstelling
van 19 januari tot 6 juni 2010

PARIJS – BRUSSEL

TWEE EEUWEN VAN ARCHITECTURALE AFFINITEIT

Het vertrekpunt voor de tentoonstelling is de periode waarin België Frans was, tussen 1794 en 1814, toen jonge Belgische architecten naar Parijs trokken voor hun studies aan de École des beaux-arts en om eventueel de Prix de Rome in de wacht te slepen. Zo ontstonden duurzame uitwisselingen. Een voorbeeld uit velen : in 1845 bouwt Jean-Pierre Cluysenaar de Galeries Saint-Hubert waarbij hij sterk geïnspireerd wordt door de Galerie d'Orléans van het Palais Royal in Parijs, afgebroken in 1930. De invloed van Viollet-le-Duc, Mérimée en Ludovic Vitet, de uitvinders van het concept van het historische monument, is terug te vinden in restauraties en in de essays die in de Belgische architecturale pers verschijnen.

Vanaf 1870 'hausmanniseert' Brussel zich en een Parijse onroerend goedmaatschappij plus architect richten zich op de aanleg van de grote boulevards van het centrum, belangrijk voor de typologie van het appartementsgebouw.

De invloeden zijn wederzijds. Nadat hij de gebouwen van Victor Horta heeft bezocht en de privé-woning van Paul Hankar heeft ontworpen, vindt de architect Hector Guimard zijn persoonlijke stijl die hij al snel toepast op de metrostations die gefinancierd worden door baron Empain. Een andere toekomstige bekendheid, de Parijse architect Henri Sauvage, is in diezelfde tijd stagiair in Brussel bij Paul Saintenoy, de architect van Old England. Henry van de Velde wordt op zijn beurt uitgenodigd om zijn meubelen te presenteren in de galerie Bing en vervolgens om de eerste plannen te maken voor het bekende theater van de Champs-Élysées voordat Auguste Perret deze opdracht overneemt (de laatste werd geboren in Elsene als zoon van een beeldhouwer en een communard in exil die aan het ontwerp van de Beurs werkte). In Brussel ontwerpt Georges Chedanne, auteur van een opmerkelijk industrieel gebouw aan de rue Réaumur, de Franse ambassade terwijl zijn landgenoot Alban Chambon, woonachtig in de Belgische hoofdstad, de decoratie van het hotel Métropole realiseert en in Parijs het herenhuis van de autoconstructeur Mors

waarvan vandaag nog de theaterzaal van Ranelagh overblijft. Hennebique, uitvinder van het gewapend beton en woonachtig in Parijs, begint zijn carrière in Brussel met een voorstel voor de bouw van een 300 meter hoge houten toren aan de ingang van het Terkamerenbos.

We zien ook hoe de voorliefde van Leopold II voor de Franse architectuur van genre Schone Kunsten, beantwoord wordt door bepaalde jonge Brusselse architecten zoals Fernand Bodson in zijn tijdschrift Tekhné.

Terwijl de Brusselse art nouveau een van de grote inspiratiebronnen voor de Franse architecten was, zal de Exposition des arts décoratifs van Parijs in 1925 duurzaam de verbeelding van hun Belgische collega's beïnvloeden. Onder andere Antoine Courtens, belangrijke figuur van de art deco, die zijn opleiding vervolledigt bij een Parijse binnenhuisarchitect.

De uitwisselingen gebeuren ook via publicaties, tentoonstellingen en lezingen. Victor Bourgeois publiceert in 7 Arts dat hij laat illustreren door de Parijse schilder P-L Flouquet, of met werken van Rob Mallet-Stevens, behorend aan de familie Stoclet, Lurçat of Le Corbusier die hij naar Brussel uitnodigt om er lezingen te geven.

Franse architecten, zoals Süe en Mare, ontwerpers van het kasteel La Fougeraie in Ukkel, bouwen in Brussel. Michel Roux-Spitz ontwerpt een luxe residentie aan het Frère Orban square in Brussel. Aan de andere kant maken Brusselse architecten ook carrière in Frankrijk. Zoals Théo Clément die actief is in Vésinet waar hij zich na de Eerste Wereldoorlog vestigde nadat hij in Waterloo het opmerkelijke en vandaag beschermde project Ferme-Ecole bouwde. Het komt ook voor dat Brusselse en Parijse architecten samenwerken zoals in het geval van Camille Damman en Pierre Patout die samen een groot residentieel project in Parijs ontwerpen. Paul-Amaury Michel maakt, nadat hij in Parijs het werk van Le Corbusier en de Chateau bezocht heeft, de synthese in een glazen huis. De architecten Emile Goffay en Marcel Leborgne bouwen eveneens villa's en appartementsgebouwen die geïnspireerd zijn door het werk en de geschriften van Le Corbusier.

De École des beaux-arts in Parijs vormt een voortdurende fascinatie voor de jonge architecten die hun opleiding aan de academie van Brussel hebben genoten. Henry Lacoste vindt er zijn gevoel voor compositie en smaak voor exotisme. In de jaren vijftig stuurt hij op zijn beurt zijn studenten naar Parijs om er zich te vervolmaken: Paul Mignot, Charles De Meutter, Jean Koning...

Expo 58 viert de veramerikanisering van België en richt twee paviljoens in waarvan de constructieve en plastische durf breken met het architecturale functionalisme : het Philipspaviljoen van Le Corbusier en het Franse paviljoen van Guillaume Gillet.

De uitwisselingen volgen sindsdien het tempo van de verbindingen die de twee hoofdsteden dichterbij elkaar brengen. Na de Trans Europe Express en de autosnelweg is tegenwoordig de Thalys de snelste verbinding. Gemiddeld vervoert die jaarlijks 11 miljoen reizigers, het equivalent van de volledige Belgische bevolking, die de afstand van 315 kilometer tussen de ene en de andere stad in iets meer dan een uur afleggen.

In de 21^e eeuw is de grens niet meer dan een souvenir. We verplaatsen ons van de ene naar de andere stad alsof we op bezoek gaan bij onze ouders of vrienden. Dit naderbij komen versterkt de artistieke en architecturale uitwisselingen. Charles Vandenhove bouwt het theater des Abbesses in Montmartre, Jean Nouvel krijgt de opdracht voor de herstructurering van de omgeving van het Zuidstation en Christian de Portzamparc, die recent de opdracht kreeg voor de urbanisatie van de omgeving van het Europakwartier in Brussel, viert met de bouw van het Kuifje Museum in Louvain-la-Neuve de ontmoeting van de heldere Brusselse lijn met de Parijse elegantie.

INFO

Plaats : Architectuurmuseum – La Loge

De tentoonstelling vindt plaats in een gebouw dat op zich de moeite van een bezoek waard is. Het Architectuurmuseum – La Loge is het eerste architectuurmuseum in België en gehuisvest in een voormalige vrijmetselaarsloge. Het gebouw, de eerste tempel van obediëntie van de Doit Humain, werd gebouwd in 1933 door de architecten Fernand Bodson en Louis Van Hooveld en in 2001–2002 door de architect Elie Levy en het bureau Ekla gerenoveerd. Het museum opende in 2002 en is sindsdien een belangrijke speler in het Brusselse culturele leven via tentoonstellingen over architectuur, stedenbouw, design van 1850 tot vandaag en diverse activiteiten, begeleide bezoeken, kinderateliers, lezingen, colloquia, ...

De tentoonstelling “Parijs–Brussel” werd ontworpen voor een breed publiek en wil weinig gekende aspecten van de Belgische architectuur onder de aandacht brengen.

Praktische informatie

Data : 19 januari tot 6 juni 2010

Plaats : Architectuurmuseum – La Loge

Kluisstraat 86– 1050 Brussel

Tel : 02/642 24 62

Fax : 02/642 24 63

E-mail : info@aam.be

Openingsuren :

Dinsdag tot zondag van 12u tot 18u

Woensdag van 12u tot 21u

Gesloten op maandag

Toegangs prijs :

Volwassenen : 4 € (kortingen : 3 €, 2 €, Artikel 27, 1 €)

Begeleide bezoeken op aanvraag : 02.642.24.62 ou 02.642.24.80

Catalogus

Bij de tentoonstelling verschijnt een catalogus in het Frans en het Nederlands binnen de reeks « Carrés d’Architecture ».

Catalogusprijs : 12 euros

Educatieve dienst

In samenwerking met de Fondation pour l'Architecture, organiseert de educatieve dienst ludieke en pedagogische activiteiten rond de tentoonstelling. Interactieve begeleide bezoeken, creatieve ateliers, vakantiecursussen ..., bedacht voor het jonge publiek, zijn toegankelijk voor zowel families als scholen.

Informatie & reservatie : 02.642.24.80, info@fondationpouurlarchitecture.be,
www.fondationpouurlarchitecture.be

Verantwoordelijken van het project

Curators

Maurice Culot & Anne-Marie Pirlot

ampirlot@hotmail.com

02.642.24.70

Tentoonstellingsbouw

Patrick Demuylder

patrick.demuylder@hotmail.com

Pers

Bertille Amaudric

bertilleamaudric@hotmail.com

02.642.24.80

Educatieve dienst

Anne-Catherine Laroche

info@fondationpouurlarchitecture.be

02.642.24.80

www.fondationpouurlarchitecture.be

ARCHIVES D'ARCHITECTURE MODERNE

Rue de l'Ermitage 55 Kluisstraat

1050 Bruxelles – Brussel

02/642.24.62 – info@aam.be

www.aam.be

Partners

De tentoonstelling wordt gerealiseerd door de Archives d'Architecture Moderne in samenwerking met de Fondation Philippe Rotthier pour l'Architecture en met de steun van de Franse Ambassade en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.